

buiten verzoek

Corona

Op alle niveaus, dus burger en professional, grote en kleine private en publieke organisaties en overheden doet iedereen er alles aan om de coronacrisis beheersbaar te maken. Dit neemt niet weg dat het belangrijkste gevolg is dat, met een diepe recessie in het vooruitzicht, er enorme financiële druk op de gezondheidszorg zal komen te liggen. Bovendien zal er een inhaalslag gemaakt moeten worden in de zorg die tijdens de maatregelen rondom corona niet geleverd kon worden en zal er een verslechtering in de volksgezondheid optreden als gevolg van de maatregelen om de crisis beheersbaar te maken (denk aan stress, minder bewegen, huiselijk geweld, eenzaamheid etc.). Ook is duidelijk geworden dat we zowel ons vermogen om onafhankelijk en vroegtijdig gezondheidsbedreigingen in de wereld te signaleren (internationale functie en informatievoorziening) als ons vermogen om op die bedreigingen te reageren (bijvoorbeeld coördinatie en beschikbaarheid van basishulpmiddelen en IC capaciteit moeten versterken).

Tegelijkertijd zien we een groot aantal positieve effecten. Er blijken noodzakelijke veranderingen te kunnen die we voor corona niet voor elkaar kregen. Denk bijvoorbeeld aan het in zeer korte tijd opstellen van een protocol voor beademen van corona patiënten. Deze ontwikkelingen bieden momentum, wijze lessen en kansen. Te weten (i.) Zorgaanbod. Telehealth and digitalisering zijn enorm toegenomen; volksgezondheid is een belangrijk aandachtspunt geworden voor iedereen (top of mind); schaalbaarheid van vitale functies belangrijk blijkt. (ii.) Coördinatie: vitale functies van zorg zijn gecentraliseerd; het belang van de beschikbaarheid van data werd weer bewezen. (iii.) Overbehandeling en 'low value' zorg. Het volume van low value zorg is drastisch geslonken. (iv.) Bureaucratie. COVID-19 illustreert hoe overbodige drempels in de regelgeving, plotseling zijn gereduceerd tot hoogstnoodzakelijk, terwijl enkele nieuwe regels zijn ingesteld om de huidige uitbraak en toekomstige uitbraken te beheersen. (v.) Beprijzing. Kruissubsidies tussen verschillende delen van de zorg zijn zichtbaar geworden. (vi.) Fraude en misbruik.: vanwege de flink toegenomen omvang van zorg en financiering zullen de mogelijkheden voor fraude en misbruik zijn toegenomen.

Ten slotte is op dit moment onzeker of de aannames in de demografische analyse met betrekking tot vraag en arbeidsmarktcrapte nog valide zijn.

Slot

Gezondheidszorg is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Als we de trends lineair en zonder schokken doortrekken naar 2040 komt de organiseerbaarheid van de zorg zoals we die nu kennen in het gedrang. De weg van verandering die is ingezet met de Juiste Zorg op de Juiste Plek kan in voldoende mate oplossing bieden voor de demografische uitdagingen en trends waar de gezondheidszorg zich tot 2040 voor gesteld ziet. De verandering naar het voorkomen, vervangen en verplaatsen van zorg met als uitgangspunt het functioneren van de mens bij ziekte en welzijn is daarvoor nodig. De noodzaak tot het verdiepen, versnellen en consolideren van die ingezette beweging worden nog onderstreept door corona.